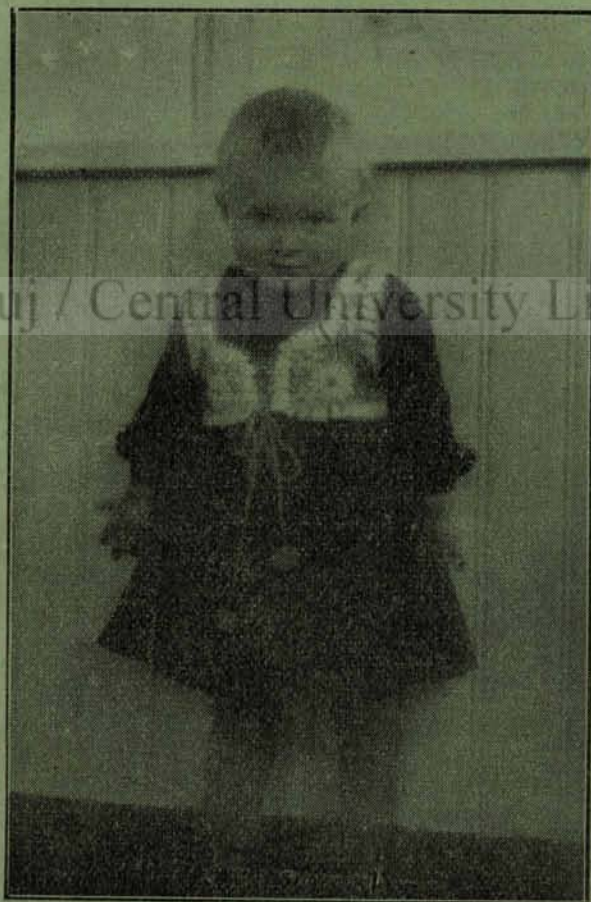

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

A kis esztike.

Pyrät Neemekuru Tartu.

VI. ÉVFOLYAM

26. sz.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1938. NOVEMBER

15.

Köszöntő apámnak.

Irla: Holstein Mária.

*Kicsi az én versem
Édes Apám lelkem,
Dolgos két kezedet,
Áldja meg az Isten!
Anyukával együtt
Élhess egészségben,
Minden lépésedet,
Áldja meg az Isten!*

Hogy írjuk?

csíp, csípős, csípet (pl. valakivel megesípet), de: csípet (főnév, rövid i-vel írjuk), csipked, csiptető, csippent, csitt! csifít, csitt — tel csizma, csoda, csuda, csudál, kicsoda, micsoda, csokoládé, csonthéjas, csonttörés, csontváz, csóroszlya, csónak, csőbőr, v. cseber, csökken, csördít, vagy cserdít, csörren, csörög, cserreg (pl. a szarka).

A címkép magyarázata.

Ha meg nem írnam, míg a világ világ, ki nem találhatok, hogy ki ez a drága kicsi szöske baba, s hogy került az Új Cimborá címlapjára.

El kell mondanom nektek, hogy az Új Cimborát Holland-, Finn-, Esztországban, Amerikában, Lengyelországban is jól ismerik. Ezzel szemben a külső országokban az Új Cimborá nagy gyermekmozgalmai szinte fogalomszámba mennek. Nos Esztországból küldték ezt a képet, mert tudják, hogy az Új Cimborában időnként jelennek meg gyermekképek, s ennek a kis szöske apróságának az apukája, aki pap és festőművész, azt akarja, hogy az ő másféléves Pyrätkéjét magyarul: Piroskáját, ti is ismerjétek. Mert Pyrätke majd meg fog tanulni magyarul is, — s úgy írja az apukája, hogy tizenhét éves korában el is hozza ide hozzánk, hogy ismerje meg szép Erdélyt s titeket is. A régi cimborák emlékezni fognak rá, hogy Kormos Jenő bácsi írt egyszer egy szép cikket Finn- és Esztországról s megírta, hogy úgy a finn, mint az eszt nemzet a magyarral közeli rokon nép.

Tehát úgy fogadjátok kicsi Pyrätkét, mint ha rokonotok, testvérkétek lenne.

Találós kérdések.

Sok pirosuló szem a karesú ágon, töled várom boldogságom. Mi az?

(Bizaszál.)

TOBORZÓ.

Aki az Új Cimborával együtt érez, azt nem kell biztatni a toborzó munkára, toboroz az biztatás nélkül is. Lássuk csak ezeket a lelkes toborzókat:

Br. Bánffy Mária Kolozsvár, gróf Semssich Juditot Szarkavár, Belényessy Pál III. g. o. t. Fejes Péter I. el. o. t. és Bedő Márta IV. el. o. t. Szatmár, Rákosi Edith II. g. o. t. Döry Matild II. g. o. t. Temesvár toborozta be az új cimborák közé.

Milyen hibákat találtam

a Szemerei Elemér

V. el. o. t. veterán előfizető dolgozatában az október 1-i számban?

piros berek — ez annak a lankának a tulajdon, külön neve, ezért mint tulajdon főnevet nagybetűvel írjuk: „Pirosberek“ — megnézük helyett: megnéztük, meg érkeztünk helyett megérkeztünk, az Amaci cimborák, ez a szó Amac ugyan tulajdon főnév, de mint jelzöt kisbetűvel amaci írjuk, ozsonálni helyett ozsonnálni, meg kezdődött megtartottuk, el kísértük, — ezeket a szavakat egybe írjuk az igekötővel: megkezdődött, elkísértük, megtartottuk. Marcela néni — ez a szót így írjuk: Marcela néni.

Jakó Sándor IV. g. o. t.

Galambok.

Angyalkák kacagnak fenn az égben,
Galambok szállnak, szállnak a légben,
Hopp' köztük három a földre szállit,
Talán mert jó szívre talált.

Ősszel.

Irta: Schullerné Sillay Erzsébet.

Még a madárnak is más a hangja,
Őszi napfényes reggelen,
Minthogyha ő is bucsuzkodnék
A fák lombjától csendesen.

A virágok fejceskéjüket
Lehajtják alázatosan,
A kukorica száraz szára
Zörög-zörög bánatosan

A zöld gyep, mely harmat csillogásban
Smaragd kőnél volt ragyogóbb,
Az őszi szélről sáppadozik,
Szomorú, egyre sárgulóbb.

Suhan az ős lábujjhegyen...
A madárcák messze szállnak,
Eljön a tél, a hideg tél,
S csak emléke él a nyárnak.

Őszi nagytakarítás.

Irta: Nemes Nagy Mártha.

Sárka, anyukának legkisebb leánya volt. Anyuka, már hetekkel ezelőtt tervbe vette az őszi nagytakarítást. El is kezdte. Végig takarította a pincét, a padlást, az éléskamrát a konyhát, az ebédlőt, a kis szalont, még úgy maradt a hálószoba. Csütörtök este anya táviratot kapott Erzsi nénitől, a testvérétől.

A táviratban szomorú hír volt. Erzsi néni eltörte a lábát, és kórházba kellett szállítani, hívta anyát, hogy azonnal utazzon hozzá. Anyuka sebtiben csomagolt, s még csütörtök éjjel elutazott.

Sárka másnap korán kelt, gyorsan öltözött, megmosdott jó hideg vízbe. Aztán elkészítette apát az irodába, megkefélt a ruháját, cipőjét, a szekrényből elővett egy tiszta gallért, tiszta zsebkendőt. Kitöltötte a mosdóvizet és a reggelit, aztán felköltötte apát.

Mikor apa elment a hivatalba, Sárka elhatározta, hogy meglepi anyát, és kitakarítja a hálószobát. Azonnal hozzá is kezdett.

Ugy csinálta, ahogy anyától látta. Legelőször kivitt az udvarra két széket, ezeket elhelyezte a hosszú vasaló-deszkát, aztán bement a hálóba, legomblta a paplanokról a szennyes huzatot, a paplanokat kifordította a visszájára és kihordta a napra. Aztán a párnákat is lehuzta, keze között felveregette és azokat is kihordta.

Mikor ezzel elkészült, összeszedte a szennyes terítőcskéket és az ágyneművel együtt kivitte a szennyesládába. Aztán bejött, leszedte a falról a képeket, leporozta a falat a kefeseprűvel s lassan, hogy ne verjen nagy port, kisépert. Letörölte a port, majd butorfényező pasztával bekente a butorokat és kifényesítette. Akkor jutott eszébe, hogy anya az ablakokat is meg szokta mosni.

— Ez bizony egy kicsit fonák dolog, — mondotta magában, de, hamár elkezdtem, végezzem el rendesen. Uccu futott a konyhába, a mosdótálba vizet hozott, egy óra alatt megmosta a két ablakot. Mikor kész volt, megmosta a porcellán csecsebecsüket, kiporolta a könyveket, melyek ott szoktak állni apa éjjeliszekrényén, aztán tiszta terítőcskéket vett elő, mindent szépen helyére rakott. A csecsebecsüket s a megtakarított képeket.

Mikor készen volt, hozott egy veder vizet, felfestotta a seprés közben elhuzigált butorok helyét, s helyére rakta őket, aztán felfestotta az egész padlót, ez egy kicsit nehéz munka volt, el is fáradt, hát megpihent egy pillanatra, aztán vette a porolót, keféket és kifestett az udvarra.

Legelőször a matrácokat porolta ki, kikeféltte őket, aztán nagyszuszogva visszacipelte az ágyakba. Még szerencse, hogy hármas matrácok voltak. A szekrényből tiszta lepedőt vett elő és az ágyakon kifeszítette. Újra kiszaladt, kiporolta a párnákat, felhuzta rájuk a tiszta huzatot, odakinn huzta fel, hogy benn ne szálljon a tollpihe. Azokat is becipelte, szépen bevetette az ágyat. Végül kiporolta, kikeféltte a paplanokat, felhuzta és a párnákra terítette. Aztán kirázta jól az ágytakarót, beterítette az ágyat, rátette a frissen huzott díszpárnát.

Mikor mindezekkel meg volt, vette a padlópasztát, s a festett padlót szépen felfényezte. Legutoljára pedig felterítette az anya által tisztára mosott szőnyegeket.

Az idő bizony eltelt. Dél volt, mire a konyhába jutott.

— Valamit főzni is kéne, apa egy óraker kijön az irodából. Nem baj. Főzök kömény-

levest, azt tudom, hogyan kell és sütök szalonnás rátottát.

Azt hiszem, azt mindnyájan elismeritek, hogy Sárika ügyes kislány volt, mert két nagyobb nénje nem hitte el, hogy mindezt ilyen rövid idő alatt elvégezte és anyuka, mikor hazajött, nem győzött csodálkozni.

Nagyon büszke volt az ő ügyes kis Sáríkájára.

Kislányok, megtanulhatjátok, hogy a beosztott munkát hamar el lehet végezni.

Karácsonyest.

Jókai Mór után.

Színre tette: Bartha István.

(Cszmadiaműhely, ágy, asztal.)

JÁNOS MESTER (ül): Oh, én Uram Istenem! De megáldottál engemet! (Felnéz a bankli mellől.) Kilenc biz ez, egész kerek kilences szám. Egészséges, jó gyomrú mind... Inkább kilenc darab kenyér, mint egy orvosságos üveg! Inkább kilenc ágy, mint egy koporsó... Az Úr-isten őrizzen meg tőle minden érzékeny szívű apát, anyát, még akinek nyolc maradna is, ha egyet elvesznek belőle... (Feláll, összeszedi a kész munkát.) Gyermekek, ne rosszalkodjatok, míg oda leszek.

GYERMEKEK: Nem, nem, édesapám.

PALI: De siessen haza, édesapám.

JÁNOS MESTER: Ne búsulj, Palkó! Úgy sietek, hogy még a lábam is a nyakam közé szedem. Mire azt gondoltátok, hogy ott leszek, már itt is vagyok. (Mariskához): De te azért csak ügyelj rájuk. Angyalfiát hozok.

MARISKA: Bátran mehet, édesapám ügyelek én.

JÁNOS MESTER: Úgy is legyen. (El.)

MARISKA: Na, míg édesapa odajár, csináljunk egy kis rendet.

FERENCKE: Én elrakom a kaptákat.

JÓZSI: Én összeszedem a rossz lábbeliket.

MARISKA: Nó, én meg összeseprem a szemetet.

PALI: Hát te, Sandri, mit csinálsz?

SÁNDORKA (könyv a kezében): Hagyj békén... nem látod, hogy tanulok: Családi kör. Irta Arany János. Este van, este van, kiki nyugalomba. (Hangosan mondja tovább.)

JÁNOSKA (majmolja Sándorkát): Zúg az éji bogár, nekimegy a falnak... Puff... (A fal felé lök.)

ZSUZSIKA (a két kicsihez): Ti meg gyertek az asztalhoz, megmutatom a képes könyvet. (A két kicsi ujjong.) Jaj, az jó lesz!

ZSUZSIKA: Az ám, de milyen jó lesz!

Na, ide nézzetek. (Forgat a könyvben.) Ez az elefánt, olyan hosszú az ormánya, né!

KÉT KICSI: Uujnye!

PALI (hozzájuk csatlakozik): Na, annak kell akkora zsebkendő, mint egy lepedő.

KÉT KICSI: Igazán?

ZSUZSIKA: Ez meg zsiráf; ennek van aztán hosszú nyaka!

PALI: Bizony, ennek kell három méteres nyakkendő!

ZSUZSIKA: Eredj innen, Pali, ne bolondozz.

PALI: Na, na, csak ne lökdösődj... (Sértődötten.) Azért is hat méteres kell, ha tudni akarod! (Elkapja a könyvet.)

I. KICSI: Mariska, mondd, hogy adja ide.

MARISKA: Már megint nem férsz el tőlük, Pali?

PALI: Dehogy nem férek. Csak Zsuzsika...

MARISKA: Hallgass! Tudom, hogy te vagy a kovász.

FERENCKE: Igen, igen, a csuszalesődet fogd csak be. Mindig te kezded.

JÓZSI: Ismerjük már Palit!

PALI: Ha már mind nekem estek, hát nesztek, itt van... (A könyvet az asztalra veti és a sarokba húzódik.)

SÁNDORKA: Benn a háziasszony elszűri a tejet, Kérő kis fiának enged inni egyet...

JÁNOSKA (Palihoz ugrik): Neked nem kell egy csuporral belőle?

PALI (fenyegetően): Nem!

JÁNOSKA: Csak azért!

MARISKA: Jánoska, eredj onnan, ne bosszantsd. Mindjárt rád húzok ezzel a seprével, ha nem nyughatsz!

JÁNOSKA: Jó, jó, na. (Az asztalhoz megy.)

MARISKA (elteszi a seprüt egy sarokba).

I. KICSI: Mariska, mán meg ez nem hagy békét, ni. (Rámutat Jánoskára.)

MARISKA (I. Kicsihez lép.) Gyere ide, játszodjunk ketten. — Hinta, hinta hintóka, lökd Lacit a toronyba. Hát nem félsz, hogy elrepítlek?

I. KICSI: Nem.

MARISKA: Na, látom, hogy bátor legény leszel... Jártál kertben?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Láttál farkast?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Féltél tőle?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Oh, te, kicsi oktondi. Azt kell mondani, hogy nem. Érted?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Jártál kertben?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Láttál farkast?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Féltél tőle?

I. KICSI: Igen.

MARISKA: Oh, te kicsi pöntöm-pintem. (Szeretettel ölelgeti.)

PALI (lassan hozzájuk somfordál): Mariska, Mariska...

MARISKA: Mit akarsz?

PALI: Aztán ne szólj édesapámnak...

MARISKA: Ha jó leszel, akkor nem...

PALI: Jó leszek. (Elvegyül a többiek közé.)

II. KICSI: Mariska, adj egy kis kenyeret.

I. KICSI: Nekem is.

MARISKA: Megnézem van-e még? (Benéz az asztal fiába.) Itt bizony egy karéjka sincs. De várjatok csak még egy szikrát. Mindjárt hazajön édesapám s ő hoz magával biztosan... Inkább gyertek addig játszunk. Fogózzunk össze! Így na!

JÓZSI: De hát mit játszodjunk?

JÁNOSKA: Békát nyúzzunk!

MARISKA: A keringő bábát.

GYERMEKEK: Azt, azt.

SÁNDORKA (könyvével félre húzódik a lámpa alá. Tanul).

MARISKA és a GYERMEKEK játszóknak):

Keringő bába,

Bújj a kamarába,

Szedd ki a szilvát,

Lökd ki a magját...

Szedjed, szedjed szegény ember;

Guggoljon le minden ember!

Hopp, hopp, hopp!

Keringő bába, bújj a kamarába,

Eltört a kis korsó, kiömlött a borsó...

Szedjed, szedjed, szegény ember;

Guggoljon le minden ember!

Hopp, hopp, hopp!

SÁNDORKA (magában): De vajjon ki zörget, nézz ki fiam Sára...

GYERMEKEK (mind oda néznek. Majd még egyszer eljátszák a keringő bábát. Játék közben belép János mester, örömmel nézi őket, de csak a játék végén szól. A gyermekek nem veszik észre addig.)

JÁNOS MESTER (kenyeret, bőrt, talpat hoz): Oh, drága gyermekeim!

GYERMEKEK (megrohanják): Édesapám, édesapám, mit hozott?

JÁNOS MESTER: Aj, sok mindent hoztam, de várjatok, hogy tegyem le elébb... Nesze Mariska, a kenyér.

MARISKA (elveszi és a fiókba teszi).

JÁNOS MESTER (lerakja a holmikat a banklira).

KICSI (az apja zsebébe nyúl): Hát cukjot nem hozott?

JÁNOS MESTER: Ma kivételesen hoztam, gyermekek.

GYERMEKEK: Jaj de jó! Jaj de jó! (Ugrálnak.)

JÁNOS MESTER (ad pár szemet mindeniknek): Hát neked, Sanyi, nem kell?

SÁNDORKA (oda megy): Istálok hát nekem is.

JÁNOS MESTER: Nesze fiam. Hanem hát tedd le már azt a könyvet... (Mindenkhez): Tudjátok-e, hogy ma van karácsony estéje? Ünnepe ám ez! Nagyon örvendetes ünnep. Ma este nem dogozunk többet, hanem örülünk valamennyien.

GYERMEKEK: Jaj de jó! Jaj de jó! (Ugrándoznak örömben.)

JÁNOS MESTER: Megálljatok csak, hát még, ha megtanítlak benneteket arra a szép énekre, amit én tudok. Nagyon szép éneket tudok ám! Erre a napra tartogattam karácsonyi ajándéknak.

GYERMEKEK: Igazán, édes apánk? Jaj, kezdjük már, kezdjük már!

JÁNOS MESTER: Nő, mit mondtam?! Ha jól viselitek magatokat... Mert ez az ajándék szép is, jó is, el se török, meg se kopik...

GYERMEKEK: Ez a jó, ez a jó...

JÁNOS MESTER: Aztán szépen sorba kell állani! Így ni! Amelyik nagyobb, hátrább, amelyik kisebb, az előbbre!

GYERMEKEK (felsorakoznak).

JÁNOS MESTER: Már most csendesség! Majd én elébb elénekelem, ti pedig majd azután utánam. (Sapkáját leveszi s ájtatosan rákezd. Előbb leül a banklihoz, ölébe ülteti a két kisebbet.) Ide vigyázzatok! (Énekel.) Krisztus Urunknak áldott születésén, Angyali verset mondjunk szent ünnepén. Mely Bethlehemnek mezejében régen zengett eképpen... Dicsőség légyen mennyben az Istennek, Békesség légyen földön az embrenek és jó akarat mindenféle népnek és nemzetségnek.* Ez az gyermekek, úgy-e, szép ének?

GYERMEKEK: Gyönyörű bizony, édesapám. De fújjuk el még, hogy mi is tanuljuk meg.

JÁNOS MESTER: Elfújuk, el. Hisz én is azt akarom, hogy egészen a tiétek legyen ez a szép ajándék. Hát énekeljük csak. (Mind énekelnek.)

JÁNOS MESTER (elgondolkozva): Ó gyermekeim, édes gyermekeim, milyen boldog lenne az édesanyátok is, ha felkelhetne a sírból s hallhatná az ő édes apróságait... Drága jó feleségem! (Folytatjuk.)

* Bármelyik karácsonyi éneket lehet énekelni.

Nyuszi Pista viselt dolgaiból.

Elmeséli Dezső bácsi.

És most tovább nagyot mondok: Nyuszi Pista mégsem boldog. Pedig jól megy állandóan életének kereké, csakhogy ennél még sokkal jobb kellene. Nem volt neki már elég az erdő, rét s a veteményes. Neki már a város kellett, mulatságos, cifra, fényes.

Hát egy őszi derült reggel, az áldott nap alig kelt fel, Pista már künn kuporog a ház kapuja mellett, egyszerre csak Füles Peti vidáman közelget.

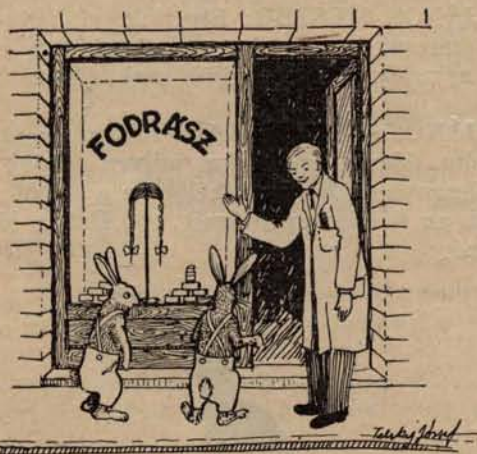
— Jó, hogy jössz már Peti pajtás, unom magam egyedül. Hisz nekünk már a tücsök sem hegedül. Vége a sok mulatságnak, a szép nyárnak, a sok táncnak.

— Bizony az őszi nem jó időny, kivált idén! Hiszen egy-két kocavadász minden bokor mögött tanyáz. Bőrünket már minden oldalt fenyegetik! — panaszkodott Füles Peti.

— Allítják, hogy a városban jobb dolog van, mint a falvak közelében. Azt kívántam mostan éppen, hogy jöjjön egy cimborám, aki hősként bátor ám, mint amilyen én vagyok. Vele együtt a városba örömmel beruccanok! — Vakmerően így szólt Pista, kis bajuszán sodorintva.

— Jól van, veled megyek nyomban! Ne mondd azt, hogy gyáva voltam különben is a városban nem vadásznak. Itt a finom népek szépek, inkább kocsikáznak és délután a moziba járnak. A nyulaknak békét hagynak!

— Azt meghiszem, mivel tőlünk nagyon félnek! — így szólt Pista. — Csak mérgeesen rájuk néztek, s megmozgassam hegyes bajszam, lábuk, inuk mindjárt reszket s rögtön elvesztik a merszet. No hát pajtás előre! Innen ki a mezőre, a mezőről ugrándozva, beérkezünk a városba!

Ugyis történt. S amint mentek, mendégáltak, egy érdekes házhoz értek. Az ajtaja

nyitva, tárva... zene hallzott az utcára. Az üveges kirakatban bajuszkenőcs, finom szappan. S egy állványon, tán csak móka, állt magában egy paróka. S vajjon benn minő az élet? Látni lehet sok szép képet. Piros székek, piros pamlag... márványasztal, tükörablak. S az urak, kik haját vágnak, barátságos arcot vágnak.

Egyszeresak az egyik kijön az ajtóba, s a két nyúllal így áll szóba: — Oh a nyúl mily ritka vendég! Hát csak tessék beljebb! Tessék! Jöjjenek be a terembe s a fotőjbe üljenek be! Haját nyirunk, beretválnunk, ha kell, frizurát csinálunk.

A nyúl úrfik ily kedves hívásnak ellen nem is álltak, s a fodrászterembe vígan beszéltek.

Vendég úr volt csupán kettő, mindegyiken fehér kendő. Álluk szappanhabbal tele és a borbély fürge keze úgy dolgozott a borostás képen, mint a kasza a dús, füves réten.

Pistának ez bizony tetszett.

„Peti, foglalj te is helyet!“ — szólt a cimborához végre, s becsücsült az egyik székbe.

Az is olyan érdekes ám, s nagyon tetszett neki, hogy tükörből szemben látszott Füles Peti.

— Kérem szépen, mit parancsol? Nyírjunk-e, vagy beretválnunk? Mind a kettő tetszés szerint megmi nálunk. Császár-szakáll? Angol-bajusz? Vagy Bulánzsé? Vagy esetleg esoré ajkat, csupasz állat nem kíván-é?

— A Bulánzsé milyen módi? — kérdi Peti tisztelettel.

— A Bulánzsé: kecskeszakáll! — feleli a fodrászmester.

— Nem vagyunk mi kecskebakkok! Bulánzsé nem kell nekünk! Mi makogunk: mak, mak, mak, mak! nem pedig len mekegünk. Nyúlarcunkra, nem illik a kecskeszakáll: Bulánzsé. Inkább illik, hogyha volna: Nyúlánzsé.

— Nyúlánzsé is szép frizura. Ezzel is szolgálhatok! — szól a mester, s Füles Peti szeme csakúgy felragyog.

— Tessék a zsölyébe helyezkedni, kérem. Nyaka körül a szakállat mindjárt elintézem. Szép nyúlánzsé bepácoltan... Önnek ez áll a legjobban.

Nyissz-nyassz! — nyisszantott a penge, s Peti észre alig vette, hogy lefordult a padlóra... véres lett a nyaka... orra. Nem is segít immár rajta semmi más, mint a lé, mely tejfelesen paprikás.

Pista, amint rémültében észbe kapott, bekent arcán nem nézte a szappanhabot, leugrott a zsölyeszékről, mint egy hosszúlábú szöcske, nekifutott az inasnak, kevés múlt, hogy fel

nem lökte. Usdri ki a szabadba, hol veszettül szaladva... úgy vágatott mint az orkán, ke-
rítésen, árkon, tócskán, s udvarokon általlá-
bolt, ijedtében nem is látott, egyszer aztán a
bakkugrást elhibázta, s beugrott úgy véletle-
nül egy féligtelt mézeskádba.

Felordít a gazda: „Jaj, az ördögfajta!
Fehér kendő szőrös hátán, nem is más ez,
mint a sátán. Habos, piszkos a pofája, méze-
met mind összevájja... Hol egy dorong?
Agyonverem!”

De Pista már kívül terem. Szappanosan,
ragadósan, kerteken át száguld, rohan. Bor-
bélykendő rátapadva... irtózatossá rémalakja.
A futástól nem lát, nem hall, olyan mint egy
partra vert hal. S még hozzá a szerencsétlen
egy udvarnak szegletében libatollba esett bele.
Pihével lett mostan tele. Mézes, tollas lába,
farka! A nyúlból nincs semmi rajta.

A tollfosztó lányok, nénik szörnyülködve
látják, nézik. — „Juj, beh rémes! Mozgó kré-
mes?” Megfagyasztja bennük a vért. Órdíta-
nak segítségért.

No és mi lett? Hát csak az, hogy Pista
erre csepp erejét összeszedve átszökött a ke-
rítésen, s ezzel künn volt a réten.

Most már tudta hova? merre? Bizony
ilyen szégyenszemre csakis haza indulhatott.
Aldozatos segítségre csakis otthon számítha-
tott.

Bár a régi szülőházat rég elhagyta, most,
lám, mégis szükséges volt apja, anyja. Haza
tehát Nyuszi Pista! Siess jobban, s ne nézz
vissza! Ne lásd, hogy a huncut szarka raj-
tad mulat, jót kacagva. Már elmondta fűnek,
fának, Szajkó Panni barátjának és másnak
is, a kis hamis. Mert ökeme élénk szemé látta
jól a történeteket s ily gúnyosan azért nevet.

Nyuszi Pista mikor hazakerült, édes-
anyja elájulva földre terült. Alig tudták fel-
locsolni tizenketten.

— Jé, ki ez a csúf kisértet ily borzasztó
mezben?

— Én vagyok, a te kis Pistád! Szappa-
nos és mézes. Ugy ragadok, mint a csiriz...
nem ismersz meg, édes?

— Hogy került a toll testedre?

— Elmondok én mindent rendre! De elő-
ször nyaljátok le rólam ezt a mézet, hogy ne
fogjon továbbra is rajtam az ígézet.

Jó nyúlanyó, jó nyúlapó mindjárt neki-
estek s minden pihét, minden tollat bőréről
leszedtek. Aztán jött a habzsolgatás, a szap-
panhab s a méznyalás. Rossz íze volt a mis-
másnak, ilyet bíz még nem papáltak. De leg-
alább Pista fiút teljes rendbe tették. Csak-
hogy őket kilelte a tengeri betegség. Olyan
göresöt kapott gyomruk s hasuk tája, hogy
még nem volt kettőjüknek ilyen kolerája,
Szarka Sári, Szajkó Panni nagy mulatságára.

Kötnek a szálak!

Mrs. Goodmann Daniels Felicitas:

Az indiánus nép történelme.

Tudósaink nem tudják, honnan jött a vö-
rös ember ide, Amerikába. Sokan azt hiszik,
hogy a Behring-szoroson vándorolt át Ázsiából.
Mikor Kolumbus Kristóf 1492-ben felfedezte
Amerikát, az indiánusoknak négy nagy nem-
zete lakott Északamerikában. Ez a négy nagy
nép sok törzsre volt beosztva; mindenik törzs-
nek volt egy külön nyelve, de azonkívül az in-
diánusok beszéltek egy közös nyelvet is. Kultu-
rájuk nagyon fejlett volt: gyönyörű szöveteket
szöttek, templomokat építettek, festettek bőrre
és köre, imádták a jó mennyei Atyát.

Az ó-világ már régen, Kolumbus előtt tu-
dott Amerika létezéséről. Vakmerő hajósok
valószínűleg már az ókorban ismerték az utat
a meseország felé, túl az Óperencián és van-
nak tudósok, akik azt hiszik, hogy Salamon ki-
rály templomához tengerentúlról, Délameriká-
ból hozták a hajósok a drágakövet és az ara-
nyat. Az izlandi mesékből pedig tudjuk, hogy
már a mi évezredünk elején eljutottak a vikin-
gek könnyű sajkáikon a mai Labrador félsziget

partjaihoz. És mikor Kolumbus és társai kikö-
töttek a középamerikai szigetek partján, az
indiánusok mind nagy örömmel és alázattal fo-
gadták, mert mind ismerték azt a mondát,
mely szerint réges-régen fehér uralkodója volt
a nagy indián népnek s mikor ez a fehér ural-
kodó elhagyta alattvalóit, megígérte nekik,
hogy majdan utódot küld, aki tiszta boldog-
ságba fogja vezetni a népet.

Szegény indiánusok! Bizony nemsokára
meg kellett tanulniok, hogy a fehér ember na-
gyon hitvány, romlott fia volt amaz ős ural-
kodónak. Fejlettebb fegyvereivel, még inkább
pálinkájával és ragályos betegségeivel pusztította a vörös embert, ahol érte. A vörös em-
ber becsületes és őszinte volt, a fehér ember
ravasz és pénzsóvár.

Különösen egy ravaszsággal szedte rá újra
és újra az európai az őslakókat. Minden törzs-
nek megvoltak a maga vadászterületei. Néha
megtörtént, hogy valamelyik vadászterületen
megfogyott a vad; olyankor a törzsek szerző-
dést kötöttek és a nyomorba jutott törzsnek
— néhány szép bőrért, vagy más értéktárgyért
— átadtak egy gazdag területet. Ósrégi törvény
volt az, hogy az idegen törzs bizonyos idő
mulva elhagyta a kölcsönzött területet.

De a fehér ember nem hagyta el az egyszer odakölcsonzött területet és — ha az indiánus visszakövetelte tőle, akkor erőszakkal kergette őket el.

Igy mind távolabb és távolabb terült el a fehér ember országa, míg végre az indiánus parányi helyeken volt bezárva, mint a vad az állatkertben. A legpusztább, legterméketlenebb helyeket adták neki, tehát úgyszólván éhhalálra ítelték a nagy országnak egykor oly büszke fiát.

És az indiánus eltűrt mindent: halálra ítélte önmagát és pusztult. Csak egyet nem

tett: nem adta meg magát és nem lett a fehér ember rabszolgája. Pedig a fehér ember megpróbálta rabszolgájává tenni az indiánust, de az a rabságban nem dolgozott, akárhogy kínozták. Egyszerűen leült és éhenhalt.

Ma kissé jobb a sorsa az indiánusnak. Területeit megnagyították és jobban gondoskodnak élelméről. De azért az indiánus ma sem tanul angolul, ma sem lakik házakban: négyszáz év nyomora nem törte meg büszke lelkét...

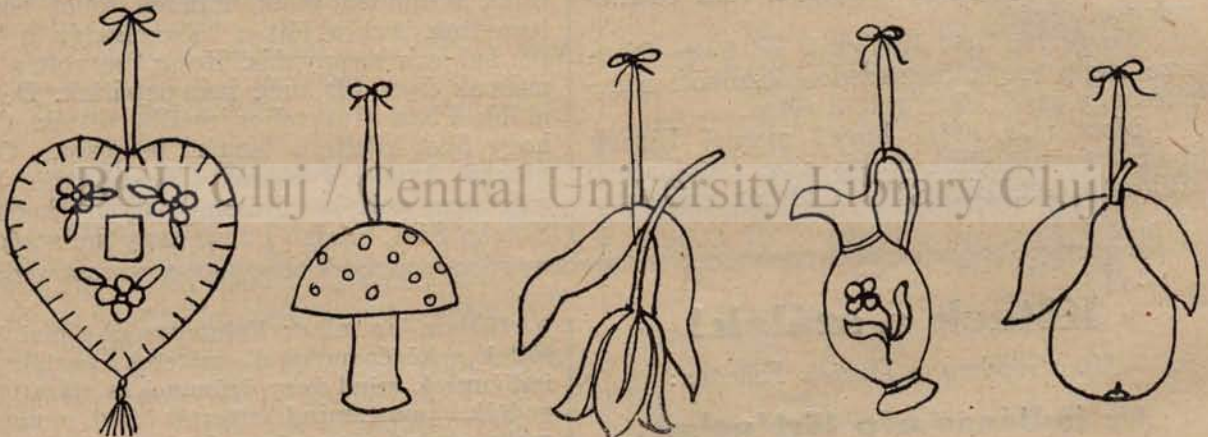
Tábortüzei mellett ma is meséli ősi regéit, emberállatokról, vadászokról és bivalyokról.

Adjunk egymásnak jó tanácsot!

— Jolán néni tanácsaiból. —

Karácsony előtt bizony sok dolga van a karácsonyi angyalnak. Nem győzi a sok mun-

papirból minden szívhez két piros szívet s ragasztatok rá a karton papírra kétfelől. Fehér

kát. Nagyon helyes volna, ha pl. a karácsonyfadíszek elkészítésével segítségére sietnétek. Itt alant adunk erre vonatkozóan jótanácsot.

Karácsonyfadíszek készítése.

Kartonpapírra rajzoljatok 8—10 cm. nagyságban szíveket. Vágjatok ki piros márvány-

hárasszal körülhurkoljátok, rózsaszín, vagy sárga papirból virágmintát vágtok hozzá, zöldből levelet s ráragasztjátok, közepére staniolpapirból tükröt s felakaszthatjátok a fára. Így lehet készíteni gombát, körtét, virágot, madarat, kancsót s más alakokat a karácsonyfára.

Tegenyei Balog Szabó Dezső bácsi
jótanácsaiból.

Az Új Cimborát kicsik, nagyok, mindegyik fele olvassák az országban. Olvasta az öreg Szabó Dezső bácsi is. S szerető, meleg lelkével úgy érezte, hogy szükségük van a kis cimboráknak a jó tanácsokra. Az élet a legjobb tanácsadó. Ő hát azokból a tanácsokból küld nektek kis cimborák, amelyeket az élettől tanult.

A tintapecsét eltüntetése ruhából.

Nedvesítsük meg a tintás helyet borkősavval. Ha selyemanyaggal van dolgunk, akkor borkősav helyett étterrel, vagy benzinnel próbáljuk frissen kivenni. Színes ruhaanyagból nem lehet, kivenni a tintát, mert az anyagnak a színét is kiveszi a tisztító szer. Fehér anyagnál a friss pecsétet nyerstej, vagy citrom, vagy citromsó is meghalványítja.

Pelófi Sándor.

LOPOTT LÓ.

Mint a porszem szélvész
Fuvatán,
Röpül a legény gyors
Paripán.

Engim a ménés, mely
Ott legel.
A csikót kend tőlem
Lopta el.

„Honnan, atyafi, oly
Hevenyén?”
„Pusztáról csikóval
Jövök én.

De szavára nem hajt
A betyár;
Ő kegyelme már jó
Tova jár.

A nyerítő ménés
Ott legel;
Pej csikómat onnan
Loptam el.

Mégis a gazdának
Vigaszul,
Hátrafordulván, így
Válaszol:

Tári vásár nincsen
Messze már;
Szegény legény oda
Lovon jár.“

„Föl se vegye kárát,
Gazd' uram;
Hiszen úgyis elég
Lova van.

Ejh, nem úgy, jó földi,
Nem úgy ám!
Adja kend, csak vissza
Paripám.

Hej, csak egy szívet bírt
E kebel —
Azt is a kend lánya
Lopta el.

Jóbarátok levelei.

Ija Magyar Gyöngyvér.

Drága Győző és Enikő!

A barlangba nem féltetek? Különösen, ha zúgott is valami. Mi volt az?

Ti már sárkányt is láttatok, míg én csak a mesékben olvastam róla. Boldogok lehettek, hogy olyan sok mindent láttatok. De most kis Enikő Te hozzád beszélek.

Közeleg 16-ika, tiszta szívből kívánok Neked sok-sok boldog névnapot. Amint látod, a mustkátliaim már virítnak. Itt küldök Neked egy kis csokrot. Azért tettem vizes moha közé, hogy ne hervadjon el, mire odaér. Remélem, ez alkalommal nem lesz lusta a pósta

s már holnap kézbesíti. A mustkátliaidat biztosan gyakran locsolod s azért szárad el egy-egy levele. Próbáld csak két-három napban egyszer öntözni, s ha továbbra sem javul az állapotuk, cseréld ki a földet. Ez biztosan megszünteti a bajt.

Képzeljétek esztergapadot kaptam édesanyámtól. És most a rózsafáim mellé díszkarót csinállok, mégpedig kopjafa díszítéssel. Olyat, amilyent a székelyek faragnak. A kifaragott részt különböző színnel (késsel, pirossal, zölddel, feketével) kifestem, majd egy párat küldök a muskátliaid mellé Enikőm. S akkor majd ítéljétek meg Ti, hogy szép-e. Szeretettel köszöntelek mindkettőtöket.

Attila.

Lekváros Jankó.

Irta: Kubán Endre.

Gyerekek, kis cimborák, figyeljeteK ide. A héten kint jártam a meseerdőben. Az enyhe szellő réngeteg levelet pergetett le a fákról. Felvettem néhányat és nézegettem. Pici ákom-bákomot láttam rajtuk, mintha írás lett volna. Egyszerre csak aranyos szárnyú pille szállt a fülem mellé és suttoGta:

— Bizony írás ez, vén cimborá. A meseerdő fáinak minden levelére egy-egy mesét írtak a mesetündérek. Kérjed meg a meseerdő mesetündéreinek hopmesterét, a mesemókust, tanítson meg ennek a meseírásnak olvasására.

A mesemókust nem kellett sokáig keresni, ott kukucskált le az egyik ágról. Uk-muk-fuk, pillanatok alatt megtanított a meseírás olvasására. Biztatására teletömtem minden zsebemet a meseerdő mesefáiról lehullott levelekkel és elindultam hazafelé.

— Mondd el a meséket a kis cimboráknak, — kiáltott utánam a mesemókus.

Hát én szót fogadok neki és ezennel kezdem a mesemondást.

Elsőnek Lekváros Jankó történetét mondom el nektek.

Lekváros Jankót tulajdonképpen Szekeres Jancsikának hívják, de ezt a nevet már mindenki elfelejtette, amióta rajta ragadt a Lekváros Jankó nevezet. Halljatok ide, hogy ez hogyan történt.

Ez a kis cimborá együtt élt szüleinek házában négy testvérel, Marikával, Pistikével, Gyurikával és Juliskával. Valamennyien szófogadók voltak. Jancsikának azonban egy nagy hibája volt és pedig az, hogy igen szeretett pákosztoskodni. A konyhában sorra nyalogatta főzéskor-sütéskor a lábasokat és tepsiket, belekóstolt a tejfelbe, legboldogabb pedig akkor volt, ha beosonhatott az éléskamrába és ott megdézsmálhatta a befőttet.

Egyszer történt, hogy az öt gyerek teljesen egyedül volt a nagy házban. Apuka, aki földbirtokos volt, a cselédekkel együtt kint volt a szőlőben szüretelni, anyuka pedig az orvoshoz ment. Gyönyörű napsütéses délután volt és az öt testvér néhány szomszédbeli gyermekkel együtt az udvaron játszadozott. Bujócskáltak. Mikor Jancsikára került a sor, hogy elrejtőzék, nem érte be az udvarral, hanem azt gondolta, elbuvik a házban. Amint ott alkalmas helyet keresett, egyszerre a keze rátévedt az éléskamra kilincsére. Örömeben szinte felkiáltott, mert rájött, hogy anyuka elfelejtette az ajtót bezárni. Nem törődött többé a bujócskával és elhatározta, hogy felfedező útra indul a kamrába. Szépen betette belülről maga után az aj-

tót és szétnézett. Az egymás fölé sorakozó polcokon rengeteg befőttes üveg volt. Jancsika úgy érezte, hogy meghal, ha nem eszik befőttet. Azonban ravasz akart lenni. Ha az alul álló üveg közül bont meg egyet, gondolta, azt anyuka azonnal észreveszi. Azért a legfelsőbb polc mellett döntött. Jó mászó volt és azért a polcokon úgy mászott felfelé, mintha létrán haladt volna. Mikor felért, boldogan látott neki az egyik üvegből, amelynek gummiját és záróhártáját leszedte, a falatozásnak. Boldog élvezetében azonban egyszerre csak a másik kezével is elengedte a polc peremét, amelybe kapaszkodott.

Zsupsz! Jancsika abban a pillanatban zuhant lefelé. Szerencsére puhára esett, nem törte össze magát, azonban az egész világ elsötétedett előtte. Az éléskamra sarkában ugyanis fehér papírral takart hordó állott. A hordó tele volt szilvalekvárral. Azért főzött anyuka annyi szilvalekvárt, mert a háztartás nagy volt és különösen a gyerekeknek kellett sok. Jancsika ebbe a lekvárba esett bele, úgy, hogy még a fejébőjja is elmerült. Nagynehezen kászálódozott ki és ijedtében kifutott az udvarra. A játszó gyerekek ijedten kiabáltak:

— Jaj, az ördög, jaj egy szerecsen!

Menekültek Jancsika elől, akit a siró hangja után csak sokára ismertek fel.

Abban a pillanatban nyílt az utcai ajtó és belépett anyuka. Összecsapta a kezét, amikor lekváros csemetéjét meglátta. Jancsikának büntetésből az udvar végében kellett állnia, amíg a szőlőből hazajött Borcsa szolgálo. Ez leszedte róla a lekváros ruhát, őt magát pedig egy forróvízzel telt teknőbe állította és másfélóra hosszat sikáló kefével dörzsölte le róla a lekvárt. A legtöbb baj a hajával volt, amely teljesen összeragadt.

Ráadásul este apuka még a nádpálcát is ugráltatta Jancsikán.

A történetből Szekeres Jancsika okult. Megtanulta, hogy a gyermekeknek nem szabad pákosztoskodni és nem szabad a nekik tilos éléskamrában zsákmányolni, mert rendszerint megjárják.

Nem is csinál már Szekeres Jancsika többé effélet. Azóta azonban rászáradt a Lekváros Jankó nevezet és az utcán minden cimborá ezt kiáltozza utána.

Kis cimboráim, gyerekek, ne kotorásszatok az éléskamrában, mert belöletek is könnyen válhatnak Lekváros Jankók, esetleg Lekváros Marcsák.

Őszi képek.

Írta: Szőcs Béla.

Üres a csőszház, elhagyta a csősz,
zizegő levél fájón rezgi: Itt az ősz,
itt az ősz.

Eke hasít, festik új barázda,
madársereg szálldos fölötté megfázva,
megfázva.

Sárgállik a könnyű levél-avar,
melyet ide-oda rángat a szél, s kavar,
s szél kavar.

Hullatja ékét az Őszibánat,
körülötte fakószínű, hervadt jaj támad,
jaj támad.

Imbolygó gyertyafény gyúl sírokon,
alattuk pihenő szülő, vagy más rokon,
más rokon.

Véresen dől le hegy vállán a Nap,
korábban nyugszik, hisz öreg, s
s bággyatag. Ibágyatag,

Szárnyafeszítve készen a vadludak,
gágogva hangosan indulnak az útnak,
az útnak.

Ködben, döcögve futnak szekerek
és elmaradoznak didergő emberek,
emberek.

Messze elbűg az ősi vén malom,
s elalszik nótáján a kert, völgy és halom
és halom.

Üres a csőszház, elhagyta a csősz,
remegő kézzel mindent átfest, s dül
dül az ősz. Idül az ősz,

Jönnek a regáli nyaraló gyermekek.

(Válasz a Szerkesztő néni kérdésére.)

Az Új Cimborá július 15-iki számában olvastam a fenti című cikket, mely után a Szerkesztő néni megkérdezte, hogy kinek milyen gondolatot adott a Hegyi Mózes bácsi cikke?

Én ahogy kétszer is átolvastam a cikket, arra gondoltam, hogy milyen kedves lehetett a poros, füstös városi gyermekeknek kinn falun

nyaralni. Milyen pompásan érezhették magukat ott.

Milyen nagyszerű volna, ha az új cimborák egymással leveleznének és így jobban összehátrátkoznának, s jövő nyáron meghívnák egymást nyaralni. Aztán télen vagy a húsvéti vakációban meg a városiak hívnák vissza a falusi kis cimborákat.

Én bennem ezeket a gondolatokat keltette az olvasott cikk.

Temesvár, 1938 szept. hó.

Pál Géza IV. g. o. t.

Csevegés Tudóka Ferkóval az Oriktoplan-ról.

— Édesapám, ma csaknem összevesztünk Soós Bandival az iskolában. Ott voltak tízperckor mind a fiúk s Bandi azt állította, hogy nem csak repülőgépen lehet ma már repülni, hanem biciklin is.

— Helyesebben: kerékpáron. Ez a bicikli jó magyar neve. S beszéljünk magyarul, Ferkó fiam.

— Szabó Gazsi fütyülni kezdett a Bandi szavaira — folytatta Ferkó, — én meg mosolyogtam.

— Honnan veszed ezeket Bandi? Tán álmotad? — kérdeztem én. Bandi dühbe jött és engem is, meg Szabó Gazsit is el akart rakni.

— Meg is érdemeltétek volna, Ferkó fiam. Kicsúfságotlatok egy tényleg meglevő dolgot s egy nálatoknál értelmesebb pajtásokat.

— Hogyan? Édesapám hisz benne, hogy kerékpáron repülni lehet a levegőben? — nézett Ferkó csodálkozva az apjára.

— Nem hogy hiszek benne, de nézd itt az újságok is foglalkoznak vele. Irnak róla. — S a gyerek csodálkozó szemei öt-hat különböző újságban olvasták mohón a hírt:

„Egy fiatal debreceni műszerész, a 22 éves Lakatos György, érdekes szerkezetű repülőkerékpárt talált fel, amelyet Oriktoplan-nak nevezett el. A találmány iránt szakkörökben nagy az érdeklődés.“

Ferkó gyerek restelkedve nézett az édesapjára. Az megértette a Ferkó néma, de annál sokat-mondóbb tekintetét.

— Most már belátod, hogy ok nélkül bántottatok meg Bandi barátotokat. Bandi, úgy látszik, már előbb olvasott, vagy hallott az apjától a találmányról.

— Belátom édesapám s meg is fogjuk követni Szabó Gazsival, bocsánatot fogunk kérni a neveletlenségünkért. Csak azt szeretném, ha édesapám megmagyarázná ezzel a találmánnyal kapcsolatban, hogy az a nehéz kerékpár hogy tud felemelkedni a levegőbe és ott repülni?

— Úgy Ferkó fiam, hogy a feltaláló nyolc méter hosszú, másfél méter széles szárnyakat készített. A két szárny között van az egyszerű kerékpár ülés és pedál. A pedál segítségével mozgatja a repülő az úgynevezett sűrítő sipokat, amelyek a levegőt a szárnyak alá préselik és így emelkedik a gép a levegőbe.

— És milyen magasságban lehet a repülőkerékpáron repülni? S ez a találmány már tökéletes?

— Egy-egy találmány nem mindig tökéletes, fiam. De minden találmány kirobbant

egy-egy nagyszerű gondolatot, amelyet aztán tökéletesítenek. Nem egyszerre, de fokról-fokra. Mint az autót, vagy a repülőgépet is. Hányan meghalnak, áldozatul esnek egy-egy találmánynak, míg az tökéletesnek nevezhető. Pl. ez a repülőkerékpár is, most még csak három-négy méter magasságba tud felemelkedni, 250—300 méteres távot repül át csak, de eljőhet az az idő, amikor a szakemberek kitartó munkája, kísérletezései után a repülőkerékpárt is tökéletesítik s az többszáz méter magasba emelkedik majd fel és városok és faluk között közlekednek vele az emberek.

— Milyen nagyszerű lenne édesapám, ha nekünk is lenne egy ilyen családi repülőkerékpárunk s csak kapnánk magunkat, felülneünk rá és meg sem állnánk Zsomborig, ahol nagymamáék laknak. Nézne csodálkozva nagymama reánk, — csillogott lelkesen a Ferkó gyerek szeme.

— Igen, de míg ez bekövetkezne, — mosolygott a Ferkó édesapja, — addig még Bandi barátodat meg kell követni. S ebből vond is le egyszersmind magadnak a tanulságot, hogy ma olyan fokán állunk a technikai fejlődésnek, hogy amire tegnap mosolyogtunk hitetlenül, mára, vagy holnapra, mint kész valósággal állunk szemben.

— Igenis, levontam magamnak a tanulságot, édesapám... Marcella néni.

Szebb a páva, mint a pulyka!

Lub lub lub lub lub lub!

Akármit is mond

a Julka,

Szebb a páva mint a pulyka.

Lub lub lub lub lub lub!

Pihen a föld így őszi időben.

Irta: F. László Marcella.

I.

Jártál-e gyermek így ősz-időben,
Jártál-e vajjon sárgult avarban?
Látál-e bágyadt őszi tájat?
S volt-e a lelked, volt-e zavarban?

II.

Ha láttad a megkopaszlott fákat,
Kérdve: mért borul csend a tájra,
Hogy mért erőtlen fenn az égen,
S mért oly bágyadt a nap sugára?

III.

Megmondom néked, figyelj csak gyermek:
Jó édesanya a föld minékünk.
Azért pihen a néma csendben,
Hogy életet, erőt gyűjtsön nekünk.

Nyári emlékeimből.

Irta: Gróf Bethlen Katinka.

A jól sikerült vizsga után boldogan jöttem haza, hogy kipihenjem magam és élvezzem a szép nyarat. Két felejthetetlen szép kirándulást rendeztünk: a tordai hasadékba és Torockóra. Először a tordai hasadékban tett kirándulásunkat fogom elmesélni.

— Július 12-én reggel mentünk ismerőseinkkel Tordára. Az idő borús volt és esett is egy kevés eső, de, ha már felkészültünk nem maradtunk itthon. Tordán az állomáson várt reánk néhány ismerős egy teherautóval. Egész úton énekeltünk és sokat tréfáltunk. Megérkezésünk után átsétáltunk a hasadékba és megnéztük a különböző barlangokat. A „Balila“ barlangban élt egy szerencsétlen bolond, az tartott nekünk nagy beszédeket. Szegény! A barlangban lakott, éjjel is, ott volt az ágya. De szegényt most kilakoltatták onnan. Miután a turista házhoz vissza mentünk, „flekkent“ sütöttünk és jól megebédeltünk. Ezután elmentünk, hogy megmásszuk a sziklákat és fent megnézzük a kis kápolnát. Felfelé még valahogy mentünk, de már lefelé nagyon nehéz volt. Csodálkoztok ugye, hogy azt írom, hogy a lefelé menés nehéz volt? De mi (nem mindenki) a legnehezebb és legveszedelmesebb szikláról mentünk lefelé. Rettentően csúsztunk bokrokba kapaszkodtunk, alig álltunk lábra, újból leestünk. Nagyon mulatságos volt. Mire végre leérkeztünk a patakhoz nem tudtunk azon az oldalon tovább menni, mert nem volt út, s így cipőstől gázoltunk át a vízen. Nem volt valami kellemes! Egyikünk nem akarta, hogy cipői vízesek le-

gyenek; levetette és átdobta, de szerencsétlenségére a vízbe estek. Végre kihaláztuk a cipőket és vízesen, de vígan visszatértünk a turistaházhoz. Elgondoltam, milyen hatalmas az Isten, milyen gyönyörűen megalkotta a világot. Csak az a baj, kevesen veszik észre! Milyen felségesek azok a hatalmas sziklák, barlangok! — Tudjátok-e gyerekek hogyan keletkezett a hasadék? Elmondom röviden. Szent László királyt egyszer üldözték a tatárok és már a nyomában voltak, mikor a szent király fohászára kettéhasadt a hegy és a tatárok beleestek a szakadékba. Így szól a legenda.

— Különben a hasadék szurdok völgy. A földrajtudósok szerint eredetileg barlang volt és egy buvó patak addig, addig vájtta, furta a hegyetalkotó mészkősziklákat, hogy végre a barlang beszakadt. De a legendának is igaza lehet. Talán éppen a Szent Lászlót üldöző tatár sereg súlya alatt szakadt be. Így keletkezett a gyönyörű tordai hasadék, vidékünk egyik legszebb kirándulóhelye.

Mit jelent az Új Cimbora a családi nevelésben?

Egy hivatalos hangon megfogalmazott levél fekszik előttünk, amely azt adja tudomásul a kiadóhivatalnak, hogy mivel a gyermekek, akiknek eddig az Új Cimbora járt, már a gimnázium felső osztályaiba járnak, a lap járatását beszüntetik.

Mégis van ennek a hivatalos hangu levélnek a végén pár sor, amelyik túl a hivatalos hangon, rávilágít arra, hogy milyen értéket jelent az Új Cimbora a családi nevelésben. De rávilágít arra is, hogy aki írja, tudja mi a kötelessége fájának kulturájával szemben. Szól pedig ez a pár sor a következőképpen:

„Kezdetől fogva járt családunkhoz ez a kis lap. Járt már elődje, a régi Cimbora is. Kivánom, hogy az Új Cimbora más családoknál is olyan szívesen és erdeménnyel olvasott lapja legyen a serdülő ifjúságnak és az elemi iskolás gyermekeknek, mint az én családomban volt.“

Dr. Elekes Domokos székelykereszturi ügyvéd, az unitárius egyház új főgondnoka az írója ennek a levélnek. Ezzel a levéllel egyszerűen szülők álláspontját is kifejezésre juttatta előttünk, hogy a lapnak a családi nevelés szempontjából jelentősége van és kivétel nélkül ott is volna a helye minden gyermekes magyar családban.

Köszönjük Főgondnok úr, hogy megírta nekünk ezt a levelet, azt látjuk belőle, hogy utunk, amelyen jártunk, helyes út volt és a nehéz küzdelem, amelyet a lapért folytattunk s munkánk, nem volt hiábavaló.

Ez a tudat úgy nekem, mint munkatársaimnak erőt ad a további küzdelemhez.

Elekes fiúk! Domokos, Huba, Előd és Levente s mind, ahányan vagytok, kikerültetek ugyan az olvasótáborunkból, de ne feledjétek el, hogy azok a szálak, amelyek benneteket hozzákapcsoltak az Új Cimbora-hoz s a többi gyermekekhez, ezek a szálak mindig kötni fognak benneteket, ti felnőtt, embernyi ember korotokban is hozzá fogtok tartozni ehhez a szellemi táborhoz, különösen, ha édesapátok nyomdokaiba léptek!

Ferenczy László Marcella.

Felhívás!

Felhívjuk a t. előfizetők figyelmét arra, hogy Klein Endréné egyáltalán nem áll kiadóhivatalunk szolgálatában. Lapunk részére sem pénzbeszedést, sem előfizető-gyűjtést nem végezhet.

Szíves tudomására hozzuk a nb. szülőknek, hogy a helyi — kolozsvári — inkasszóval, Szilágyi Sándor, Kőkert-u. 75. sz. alatt lakó urat

biztuk meg, de a megszűnt előfizetők tartozását Karády Nagy Lajosné úrnő is intézi. Előfizetést — úgy helyben, mint vidéken — kizárólag a kiadóhivatal által lepecsételt nyugta ellenében kérjük kifizetni és a nyugtát pontosan megőrizni. Jövőben csak szabályszerű nyugtát fogadunk el, ezért kérjük jelen felhívásunknak föltétlenül eleget tenni!

Tisztelettel és nyomatékosan felhívjuk azoknak az aktív és megszűnt előfizetőknek a figyelmét (Kolozsváron), akik előfizetési díjukat Klein Endrénének adták át kiadóhivatali nyugta ellenében, hogy az előforduló visszaélések tisztázását lehetőleg személyesen és kizárólag a kiadóhivatalban szíveskedjenek tisztázni — nyugtatelemtalással.

Nyomatékosan felhívjuk továbbá azon megszűnt előfizetők figyelmét, akiknek régi tartozásuk van, hogy azt vagy a kiadóban, vagy megbizottainknak haladéktalanul kifizetni szíveskedjenek, mert ellenkező esetben követelésünket bírói úton fogjuk behajtani.

Kérjük a t. előfizetőket, hogy a küldött postautalványt föltétlenül felhasználni szíveskedjenek, mert jövőben a kiadóhivatal szigorúan fog eljárni ebben a tekintetben. A fősúlyt nem a vidéki pénzbeszedőkre akarjuk fektetni, hanem a kötelességtudó előfizetők pontosságára! Kérjük pontosan feltüntetni a postautalvány szelvényén, hogy kinek a javára történik az előfizetés. Kérjük továbbá **írásban — kizárólag a kiadóhivatalnak** — bejelenteni a lap lemondását, címváltozásokat — pontosan megadva az új címet és mindennemű reklamációt.

A Minerva R. T. igazgatósága ezúton ígéretet tesz arra vonatkozólag, hogy az Új Cimbora színvonalát emelni fogja. A t. előfizetők idővontakozó kéréseit igyekezni fog tekintetbe venni. Több képet és főleg színeseket fog megjelentetni. Rendes, időszzerű és szigorú inkasszót fog folytatni. Miután pedig tapasztalni fogja a lap sikeres fellendülését, nem fog elfeledkezni a kis Cimbora-ról, hogy nekik az eddiginél gazdagabb ajándékokkal kedveskedjen.

Kérjük úgy a t. előfizetőket, mint a nagybecsű szülőket, hogy az őket felkereső és általunk kiállított megrendelőlappal és nyugtával rendelkező szervezőket és pedig — ezidőszertint — Karády Nagy Lajosné úrnőt és Balogh Lajos urat, utóbbi ideiglenes megbizatással rendelkezik), szíveskedjenek bizalmukba és pártfogásukba fogadni.

Kemélve, hogy ez, a magyar gyermekek részére vitathatatlanul fontos nevelő-lap, a szülők kellő pártfogása és segítsége folytán megtalálja a megerősödéshez vezető utat, vagyunk

teljes tisztelettel:
Új Cimbora
kiadóhivatala.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Teleky Dezső. Köszönöm a gratulációkat a laphoz. Úgy látja, hogy számról számra érdeke-
sebb és jobb a lap. Az utóbbiak közül is kivált
az október 15-iki és nov. 1-i. Örvendek, hogy
hozzáértő emberek így vélekednek a lapszer-
kesztő munkájáról. A beküldött régi nyulmesé-
ket visszajuttatom majd. — *Károlyi Lajos.* A
küldött kéziratok beérkeztek. Mind a kettő sike-
rült munka. Az új évben meg is kezdjük majd
mindkét színdarab közlését. Tulajdonképpen a
szülőn kívül a tanító, a pedagógus áll legköze-
lebb a gyermeklélekhez — s az Uj Cimborá épp
azért is állja meg a helyét a nevelésben, legyen
az családi, vagy iskolai, mert 47 munkatárs kö-
zött a legtöbben a tanárok s a tanítóság közül ke-
rülnek ki. Minden irodalomhoz, tolforgatáshoz
értő pedagógusnak ott is a helye a közös gyermek-
munkában. A fehér bárány zenéjére csak akkor
tudunk véleményt mondani, ha látjuk. Meleg üd-
vözetünk. — *Szőcs Béla.* A vers és a fordítás
a közlendők közé kerül. Ifj. Teleky Dezső címe:
Coltești, jud. Alba, posta Aiud. — *Jolán néni.*
Megkezdjük a jótanácsok közlését. A küldöttek
megfelelő formában közlésre vannak készítve. A
tanácsadás bevezetése jó gondolat volt, kedves
Jolán néni — a gyermekek ennek a rovatnak
hűséges olvasói lesznek s az életrevalók ezeket a
jó tanácsokat egy füzetbe össze is gyűjtik, mert
mint felnőtt nagy emberek is hasznát veszik.
Szép téli és karácsonyi rajzokat szöveggel, vagy
anélkül is megköszönénk. A főispán úrficskák
illusztrációja, de a Testvériség fája c. kép is na-
gyon szép volt. — *B. Csűrös Emilia.* Babu-
kának és Pityunak várom az újabb munkáit. A
kért számok elmentek. — *Móráné Ósz Rózsa.* A
küldött versek rendre jönnek. A kérdéses nép-
mesék és vőfély versek ügyében megpróbálok
lépéseket tenni, de tudom előre is, hogy nehéz
dologba fogok, mivel könyvek kiadása napjaink-
ban rengeteg sok nehézségbe ütközik. — *Vass*
Károlyné. A legutóbbi számunk egyik cikke rend-
kívül megfogta érdeklődését. Nem is gondolta,
hogy nemcsak kézírásból, de a rajz vonalaiból
is meg lehet állapítani a gyermek jellemét és ké-
peségeit. Kérde, hogy vidékről lehet-e gyermek-
rajzokat beküldeni s az illető rajztanár milyen
honoráriumot igényel az ilyen tanulmányért?
Megkérdezzük tőle és legközelebb megválaszol-
juk. — *Józsa Jánoska Gyulafehérvár.* A legutóbbi
befizetéssel 547 lejre gyarapodott a betéted a Hi-
telszövetkezetek Takarékpénztárában. Bizony,
ezt kevés cimborá mondhatja el magáról, hogy

a meggyűjtött lejegeskékből ilyen szép vagyona
lett. No, segítsen meg az Isten továbbra is. Ked-
ves szüleidet melegen üdvözlöm. — *Traub Öcsi*
Kolozsvár. A kis szürke veréb csiripelte nekem,
hogy te a saját meggyűjtött pénzedből fizeted az
Uj Cimborát. Eszem a lelked Öcsike, ügyes le-
gényke vagy. Ember lesz belőled.

Báró Bánffy Mária Kolozsvár. Látszik, hogy
az Uj Cimborá dolgát nagyon is a szíveden vise-
led kis Mária s azt szeretnéd, ha az Uj Cimborá-
nak sok-sok olvasója lenne s minden gyermek,
szegény és gazdag, egyformán olvashatná. Bár
így gondolkozna minden magyar gyermek s így
tevékenykedne, mint te is — hogy beálltál a to-
borzók sorába — és nem is eredménytelenül.
Csak előre, tovább Máriácska! Csupán a legelső
kis cimborá toborzása megy nehezen, a többi
már sokkal könnyebben jön. Örvidenek, ha
egyszer meg is látogatnál szombat délután a szer-
kesztőségben. — *Ickovits Tibi Szatmár.* Megle-
petéssel olvasom leveledből, hogy még sohasem
kaptál a szerkesztő nénitől választ a szerkesztő-
ségi postában. Forgasd csak vissza a régebbi szá-
mokat, mert én többször is üzentem neked
kis cimborá. A nyáron vártalak téged is a talál-
kozóra. Rejtvény megfejtésed, úgy látom, hogy
hibátlan, így a sorsoláson részt is veszél vele. —
Friedmann Elza Kolozsvár. A rejtvényeket te is
szívesen fejtegeted. Sőt! újabban meg szerkesz-
teni is megpróbálsz. Közmondás rejtvényed olyan
ügyes, hogy közölni is fogjuk. De bátorítjuk a
többi kis cimborákat is új rejtvények szerkesz-
tésére. Gondoljátok csak el, milyen nagy dolog
az, mikor valakit az egész országban mindenféle
emlegetnek: hogy nini! ez a Nagy Péter vagy
Kis János milyen nagyszerű rejtvényt szerkesz-
tett. Ugyancsak törni kell rajta a fejet, hogy va-
laki kitalálja. — *Léderer Éva IV. g. o. t.* Bizony
rég nem láttalak, Évikém. Ma-holnap kikerülsz
az Uj Cimborá óvó, védő szárnyai alól. De azért
Évikém bár merre kerülsz is, mindig hozzánk
fogsz tartozni lélekben. Az eszperantó leckének
nagyon örültél. Azóta már le is fordítottad. A
nyarad kellemesen telt el Dora-Vatrán. A meg-
fejtésed hibátlan, így a sorsolásra be is kerülsz. —
Kató Zsuzsanna IV. g. o. t. Marosvásárhely. A
Bethlen Kata internátusában vagy s azt írod a
neved alá: *Az Uj Cimborá hűséges olvasója.*
Ilyen olvasót szeretnék én még ebből az ország-
ból vagy ötzetet, aki még a IV. gimnázista korá-
ban is ezt írja a neve alá: az Uj Cimborá hűsé-
ges olvasója. Az ilyen gyermeket felnőtt korá-
ban is kötni fogják a mostani szálak. A 25-ös
számú rejtvénynek küldöd a megfejtését. Részt
is vesz a sorsoláson.

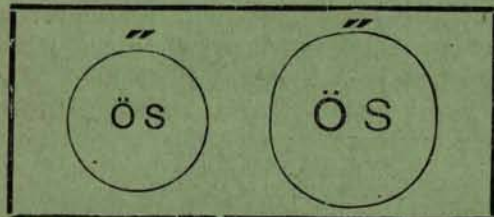
FEJTÖRŐ

A fejtörő rejtvényeknek nagy jelentőségük van a fejlődő gyermekkorban, a tanulás menetében. Megtanítanak a gondolkozásra, bizonyos feladványok megoldására. A rejtvényfejtést mindenkinek meg kell tanulni. A nagy tanítsa meg rá a kisebbeket.

1. Beküldte: Nagy Pál IV. g. o. t.

2. Beküldte: Lázár Sári III. g. o. t.

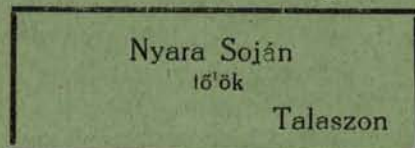

3. Kockarejtvény (nagyobbaknak).
Beküldte: Bezdek János II. g. o. t.

A vastagított kocka betűi egy hadvezér nevét adják.

4. Névjegyrejtvény. Beküldte:
Almás Nucika Csüged.

5. Találós kérdés-rejtvény. Beküldte:
Friedmann Elza Kolozsvár.

ta — aj — *Négy — szony — ja — lak — négy
asz — ja — ab — négy — la — még ka is kis.

Fenti szavak helyesen összerakva egy találós kérdést adnak.

A kolozsvári kis cimborákhoz!

Kolozsvári kis cimborák, üzenjük, hogy készüljete a Mikulás tea-délutánra. Aki szeretne valamilyen szerepet a műsorban, az szombaton, vagy más alkalommal jöjjön be a szerkesztőségünkbe, hogy megbeszéljük a dolgot.

A Mikulás tea-délutánra sütemény, cukor, citrom, gyümölcs megajánlásokat szívesen fogadunk és megköszönünk.

Kis cimboráink barátait és barátnőiket is meghívhatják.

Lelkészek, tanítók, nőszövetségek figyelmébe ajánljuk az Uj Cimborá által a könyvpiacon megjelentetett szindarabos könyvecskéket. A legjobb, falusi színpadok számára is alkalmas gyermekszindarabokat foglalják magukba ezek a könyvecskék, ismert gyermekírók tollából (Fereny L. Marcella, Kirjárné Kovács Emma, Balla Ilona, Horváth Sarolta, Móráné Ösz Rózsa, stb.). Áruk portóköltéssel előre küldendők.

1. Simon Sándor: Karácsonyi örömök 20.-lei.
2. Mikulás, Karácsony, Szilveszter alkalmára való szindarabok 20.-lei.
3. Anyáknapjára, vizsgára való szindarabok 20.-lei.

A fenti szindarabos könyvecskéken kívül a szerkesztőség is állít össze a régi számokból szindarab sorozatot is, fedéllel ellátva. Ezek a beérkező elismerő levelek szerint a használatban nagyszerűen beváltak. Áruk portóval együtt 25.- lei, szintén előre beküldendők.

Bélyeggyűjtők részére

szép karácsonyi ajándék a *Philó sportbélyegalbum*, a világ összes sportbélyegeinek a fényképét tartalmazza. Az album ára csak 250 lej. Megrendelhető szerkesztőségünkön keresztül, de a Minerva műintézetnél is, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 3.

Kérjük magyarországi előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat, a „Studium“ könyvkiadó R. T.-hoz, Budapest, Kecskeméti-u. 8. sz., az Uj Cimborá számlájára szíveskedjenek befizetni Új előfizetések ugyanott eszközölhetők.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. — Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ek., Amerikában 300 lej.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești.
Simon Sándor, Bacia
Kormos Jenő, Chiend

Minden cikkért a szerzője felelős.